

4. Životní prostředí

V hl. m. Praze se nezemědělská půda stále rozšiřuje na úkor zemědělské. Vyprodukuje se zde zdaleka nejvíce pitné vody ze všech krajů. Objem odpadních vod se v Praze neustále zvyšuje. Emise hlavních znečišťujících látek v Praze, ale i v ostatních krajích pozvolna klesají. Objem investičních výdajů na ochranu životního prostředí v hl. m. Praze se od roku 2014 zvyšuje.

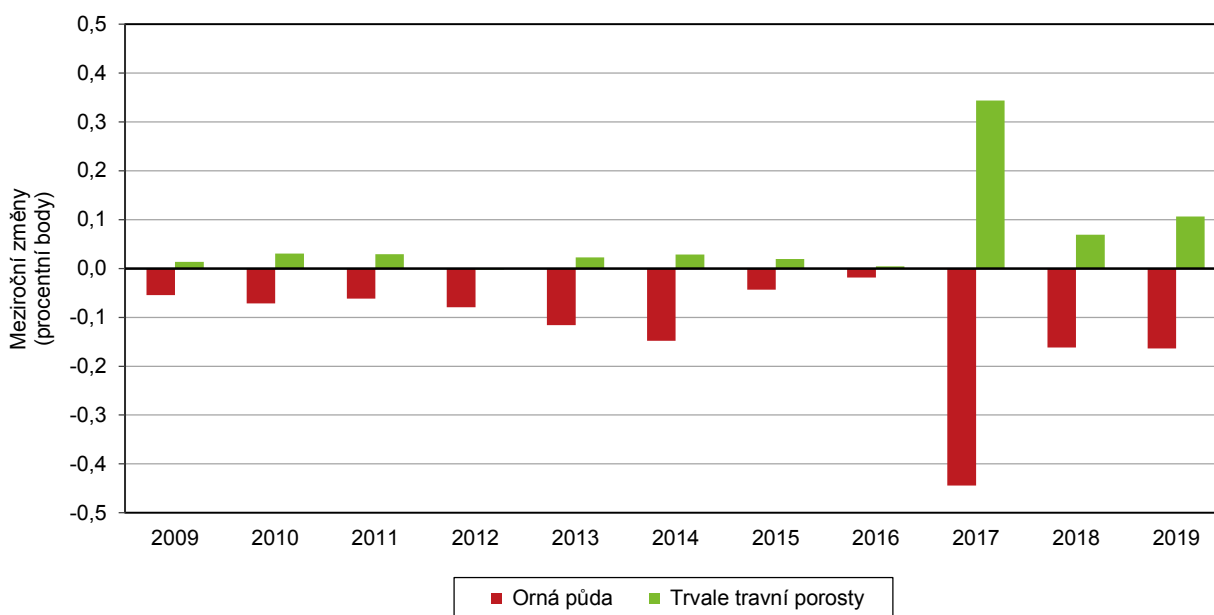
Půdní fond

Dlouhodobě se prohlubují rozdíly mezi rozlohou zemědělské a nezemědělské půdy.

Výměra hlavního města Prahy činila k 31. 12. 2019 celkem 49 621 ha. V tomto ohledu rozloha města za poslední roky zůstává neměnná. Vzhledem k městskému charakteru, který Praha už jen ze své podstaty má, je dlouhodobě zřetelně zastoupena nezemědělská půda. Zároveň stále dochází k prohlubování rozdílu mezi zemědělskou a nezemědělskou půdou, ve prospěch té nezemědělské. K 31. 12. 2019 tvořila nezemědělská půda bezmála 60,5 % rozlohy Prahy, zatímco zemědělská půda zabírala z rozlohy 39,5 %. Se snižováním rozlohy zemědělské půdy souvisí i pokles rozlohy orné půdy a ovocných sadů oproti loňskému roku, konkrétně o 0,4 % v případě orné půdy a o více než 1,3 % v případě ovocných sadů. Nejvíce se na nezemědělské půdě podílí lesní pozemky s hodnotou 5 249 ha a zastavěné plochy či nádvoří o rozloze 5 066 ha.

Meziroční změny podílů orné půdy a trvalých travních porostů na zemědělské půdě v hl. m. Praze

Pramen: ČÚZK

U katastrů Josefov, Holešovice a Staré město činí nezemědělská půda více jak 99 %.

Využití půdy se velmi liší v jednotlivých částech Prahy. Jsou katastry, které jsou čistě městské a naopak katastry čistě venkovské. Tak například v katastrech Sobín, Královice a Hájek u Uhříněvsí zabírá více jak 90 % rozlohy zemědělská půda. Naopak katastry Josefov, Holešovice a Staré město jsou z více jak 99 % tvořeny půdou nezemědělskou.

Chráněná území

Počet a rozloha ZCHÚ se dlouhodobě téměř nemění.

Na území hlavního města Prahy se k 31. 12. 2019 nacházela 1 chráněná krajinná oblast (část rozlohy CHKO Český kras) a 94 maloplošných chráněných území (z toho 8 národních přírodních památek). Celková výměra činila 2 664 ha. Na rozloze kraje se zvláště chráněná území (ZCHÚ) podílí 5,4 %. Mezi největší patří přírodní rezervace Klánovický les (289 hektarů), přírodní rezervace Šance (198 ha) a přírodní památka Údolí Kunratického potoka (150 ha). Počet a rozloha zmíněných objektů se v čase nijak výrazně nemění.

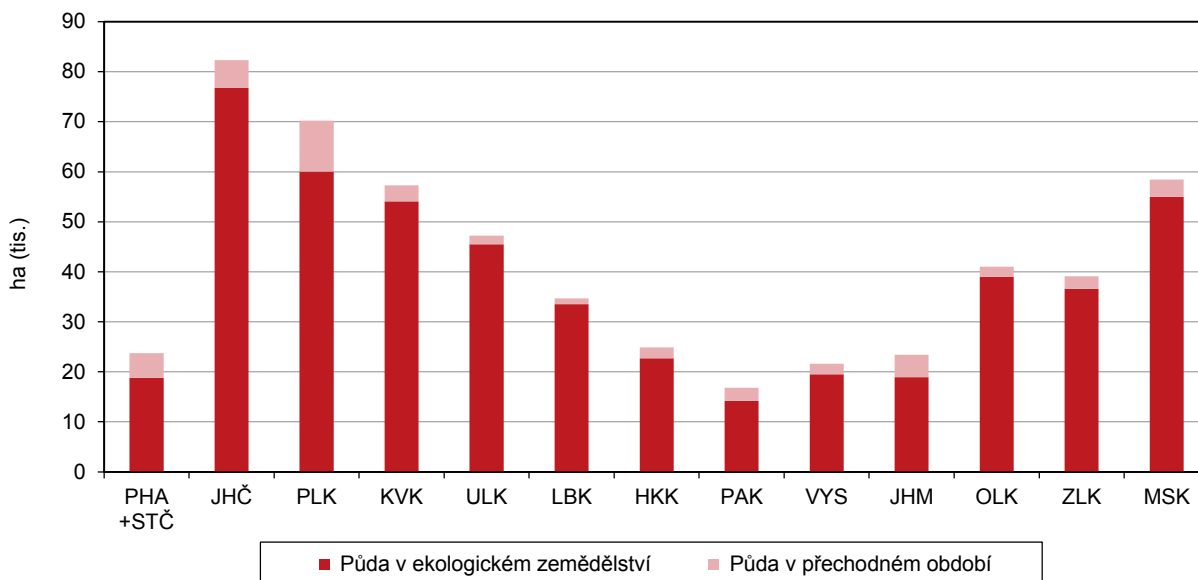
Ekologické zemědělství

Ekologické zemědělství má v Praze pouze marginální význam.

Ekologičtí zemědělci hospodařili k 31. 12. 2019 na více než 43 ha půdy. Oproti roku 2018, kdy byl zaznamenán enormní nárůst rozlohy půdy, se tento rok hodnota snížila zhruba na hranici z let 2016 a 2017. V závislosti na malé rozloze kraje, je i rozloha půdy v ekologickém zemědělství s podílem necelých 0,009 % na celkové výměře ekologicky obhospodařované půdy v Česku téměř zanedbatelná. Naopak největší podíl půdy v ekologickém zemědělství má Jihočeský kraj s 15,5 % na celkové výměře.

Výměra půdy v ekologickém zemědělství podle krajů k 31. 12. 2019

Pramen: Ministerstvo zemědělství

Vodovody a kanalizace

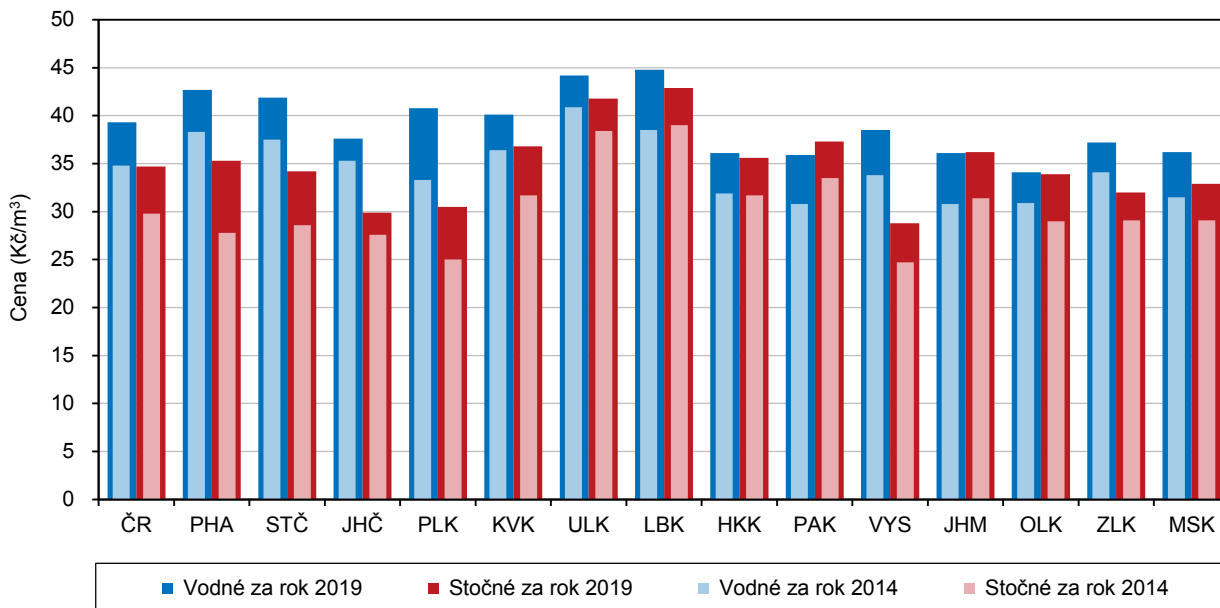
Praha má nejvyšší denní objemovou spotřebu litrů na osobu.

Zásobování obyvatelstva hlavního města Prahy vodou za rok 2019 dosahuje plných 100 %. Pitné vody bylo v Praze vyrobeno 104 575 tisíc m³. Pro srovnání, v Karlovarském kraji, kde byla hodnota nejnižší, výroba činila 19 289 tisíc m³ a v Moravskoslezském kraji, kde byl objem vyrobené pitné vody druhý nejvyšší, tato výroba dosáhla 74 879 m³. V porovnání s rokem 2018 však výroba v Praze meziročně klesla o 1 322 tisíc m³. Fakturace pitné vody proběhla u 82 975 m³. Cena fakturované vody činila v roce 2019 42,7 Kč/m³. Celkové množství fakturované vody dosáhlo 172,8 l/os./den. Z hlediska krajů jde tak o nejvyšší denní objemovou spotřebu litrů na osobu.

Průměrná cena za vodné a stočné v krajích v letech 2014 a 2019

Zdroj: ČSÚ

V Praze dosahuje podíl obyvatel zásobovaných vodou a napojených na kanalizaci 100 %.

Praha se svými 81 837 tisíci m³ vypouštěných odpadních vod za rok 2019 přesahuje i v tomto ohledu všechny ostatní kraje. Pokračuje tak trend zvyšování objemu odpadních vod za posledních 6 let. Průměrná cena za 1 m³ odváděných odpadních vod činila 35,3 Kč/m³, což je průměrně o 1,3 koruny více než v uplynulém roce. Již třetím rokem po sobě se v Praze nachází 25 čističek odpadních vod. Procentuální podíl čištěných vod za rok 2019 dosáhl 100 % a produkce kalů v čističkách odpadních vod činila 22 893 tun sušiny.

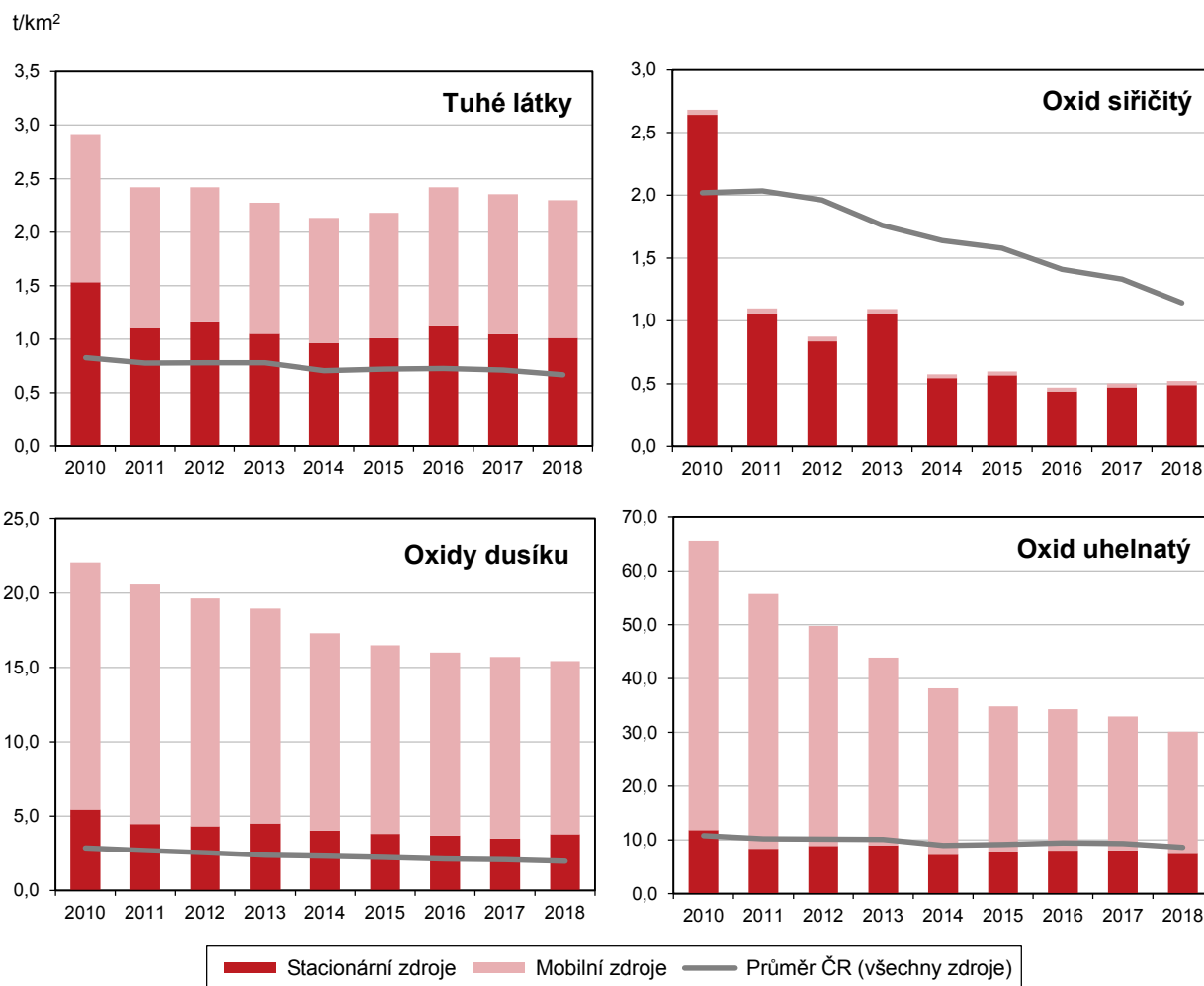
Emise

Emise hlavních znečišťujících látek pozvolna klesaly.

Kvalita ovzduší je hodnocena podle celkového množství emisí vybraných znečišťujících látek. Mezi základní znečišťující látky, které jsou sledovány, patří tuhé látky, oxid siřičitý (SO₂), oxid dusíku (NO_x) a oxid uhelnatý (CO). Jejich množství je vykazováno v Registru emisí a zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO), který se podle zdrojů látek dělí na stacionární (REZZO 1–3) a mobilní (REZZO 4). V případě mobilních zdrojů se jedná o emise ze všech druhů dopravy. Obecně lze říci, že emise hlavních znečišťujících látek mezi roky 2010 a 2018 pozvolna klesaly. Ovšem v období let 2014–2018 neklesaly emise tuhých látek. U měrných emisí tuhých znečišťujících látek došlo mezi lety 2010 a 2018 k poklesu o 0,61 t/km² na 2,30 t/km², a to jak vlivem stacionárních zdrojů (REZZO 1–3), tak i mobilních zdrojů (REZZO 4). Přičemž více se na celkovém množství tuhých znečišťujících látek podílely emise z mobilních zdrojů (REZZO 4). Měrné emise oxidu siřičitého (SO₂) klesly o 2,16 t/km² na 0,52 t/km². Na celkovém množství oxidu siřičitého se podílely emise výhradně ze stacionárních zdrojů (REZZO 1–3). Měrné emise oxidu dusíku (NO_x) a oxidu uhelnatého (CO) zaznamenaly meziroční pokles hodnot v celém sledovaném období let 2010–2018. U NO_x byl od roku 2010 zaznamenán pokles o 6,7 t/km² na 15,4 t/km² a u CO došlo ke snížení o 35,5 t/km² na 30,1 t/km² v roce 2018. V hl. m. Praze bylo dosaženo výrazně vyšších hodnot měrných emisí tuhých látek, oxidu dusíku a oxidu uhelnatého, než byl průměr pro Česko. Pouze emise oxidu siřičitého byly v Praze v uvedeném období v rámci Česka podprůměrné vyjma roku 2010.

Měrné emise základních znečišťujících látek podle zdroje znečištění v hl. m. Praze v letech 2010–2018

Pramen: ČHMÚ

Odpady

Největším producentem podnikového odpadu v Praze v roce 2018 bylo stavebnictví.

Životní prostředí bylo ovlivňováno poměrně značným množstvím vznikajícího odpadu, který se již dále nevyužíval. Největší produkce odpadů byla zaznamenána u podniků, kde odpad vznikal v přímé závislosti na výrobě či zpracování. V roce 2018 vyprodukovaly podniky se sídlem v hl. městě Praze 8,04 mil. tun podnikového odpadu. Jednalo se o nejvyšší hodnotu od roku 2011, přičemž o rok dříve, tedy v roce 2017 byla jeho hodnota naopak nejnižší a činila 5,47 mil. tun. Obdobný vývoj lze spatřit i u přepočtu celkového množství vyprodukovaného (podnikového) odpadu na 1 obyvatele v kraji. V mezikrajském srovnání měla Praha dlouhodobě nejvyšší produkci podnikového odpadu na 1 obyvatele. V roce 2018 činila produkce podnikového odpadu 6 182 kg na 1 obyvatele, což byla více než 2,7krát vyšší hodnota než republikový průměr. Podle odvětví národního hospodářství bylo v Praze v roce 2018 největším producentem podnikového odpadu stavebnictví.

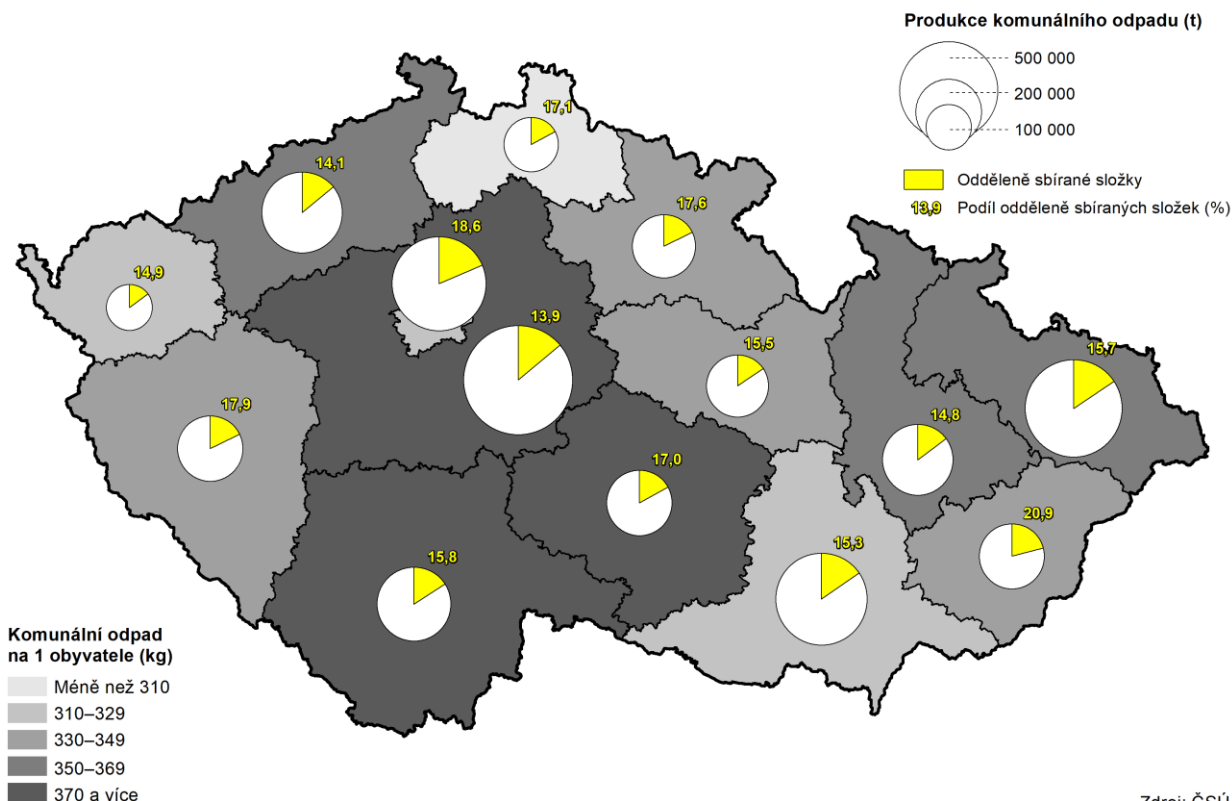
Množství vyprodukovaného komunálního odpadu bylo v Praze pod republikovým průměrem.

Komunálního odpadu, tj. odpadu vyprodukovaného fyzickými osobami, bylo v Praze v roce 2018 vytvořeno 311 kg na osobu, což bylo po roce 2017 (312 kg na osobu) nejméně od roku 2012. Z hlediska mezikrajského srovnání se jednalo o podprůměrnou hodnotu, neboť méně komunálního odpadu v přepočtu na 1 osobu vyprodukoval jen

Liberecký kraj (308 kg/obyv.). Nejvyšší hodnotu měl pak Středočeský kraj, kde bylo v roce 2018 vyprodukováno 402 kg komunálního odpadu na 1 osobu.

Komunální odpad v krajích v roce 2018

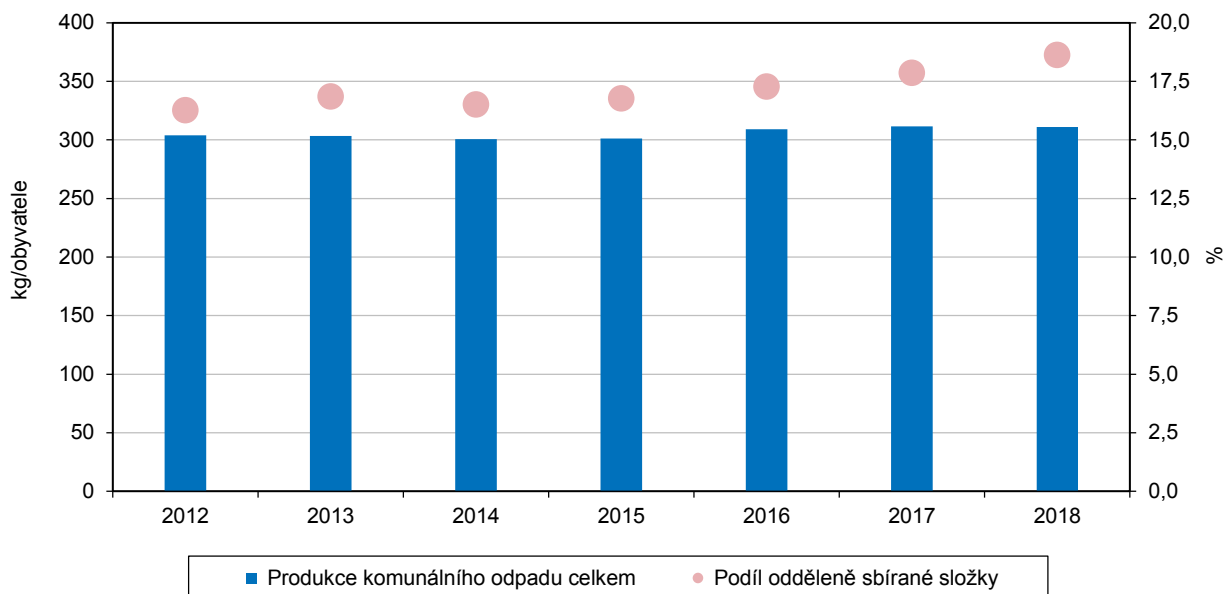
Zdroj: ČSÚ

Odděleně sbírané složky komunálního odpadu v Praze činily 53,4 kg na obyvatele.

Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu z jeho celkové produkce v hl. městě Praze v roce 2019 dosahoval 18,6 %, což představovalo 57,9 kg na 1 obyvatele. Republikový průměr činil 16,1 %. Po dlouhodobém prvenství Plzeňského kraje v podílu odděleně sbíraných složek ho v roce 2014 vystřídal Zlínský kraj. Hl. m. Praha se v letech 2016 a 2018 dostalo na druhé místo.

Produkce komunálního odpadu v hl. m. Praze v letech 2012–2018

Zdroj: ČSÚ

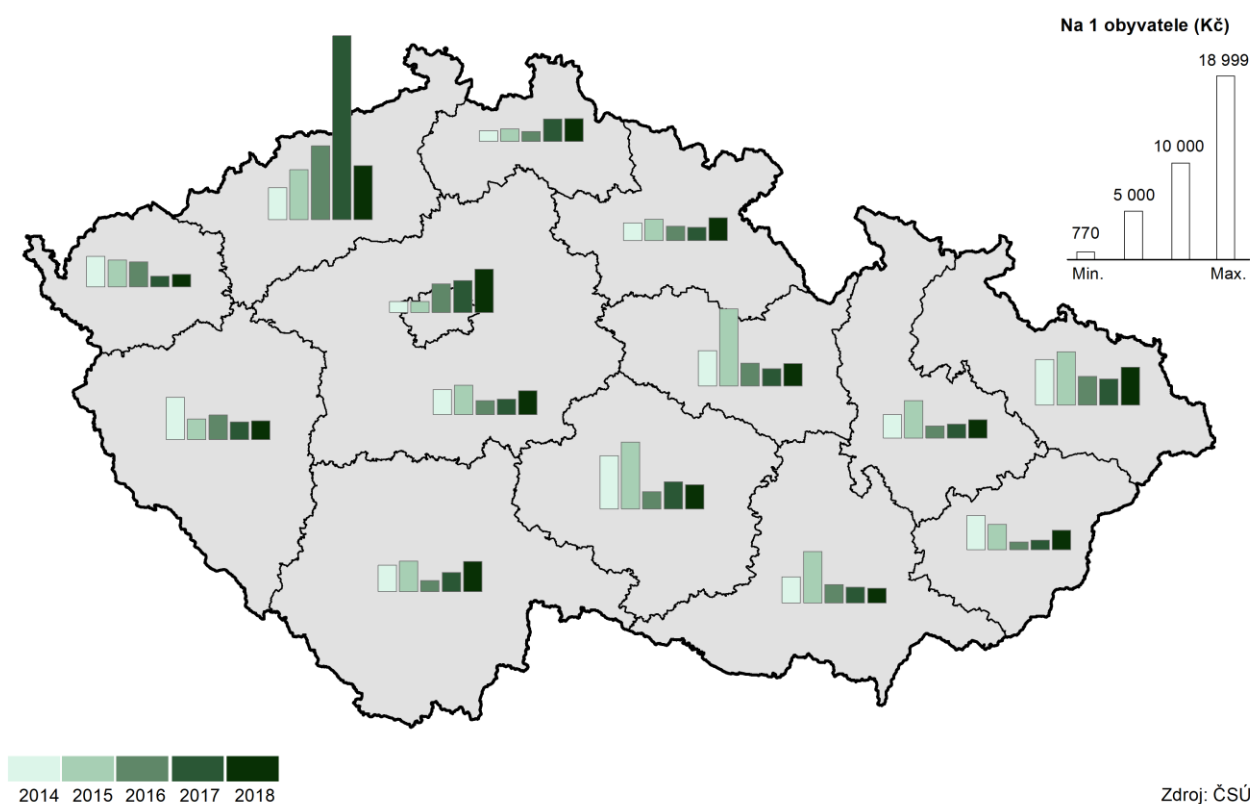

Výdaje na ochranu ŽP

Investiční výdaje na ochranu životního prostředí podle místa investice v hl. m. Praze se v letech 2014–2018 zvýšily téměř čtyřnásobně.

Výdaje na ochranu životního prostředí lze sledovat v několika rovinách, a to z hlediska účelu jako výdaje investiční či neinvestiční, nebo z hlediska územní působnosti jako výdaje podle místa investice či sídla investora. V roce 2014 dosahoval v hl. m. Praze objem investic na ochranu životního prostředí podle místa investice 1,444 mld. Kč, tj. 1 154 Kč na 1 obyvatele kraje. V dalších letech se objem investic meziročně zvyšoval v absolutní i relativní hodnotě. V roce 2018 dosahoval objem investic částky 5,853 mld. Kč, tj. 4 498 Kč na 1 obyvatele hl. m. Prahy, což bylo téměř 4krát více než v roce 2014. Hlavní město Praha v mezikrajském srovnání v roce 2018 zaujalo v objemu investic vyjádřeném absolutní hodnotou 1. místo (18,9 % z celkového objemu investic v Česku) a v přepočtu na 1 obyvatele obsadilo 2. místo za Ústeckým krajem (5 579 Kč/obyv.).

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2014 až 2018

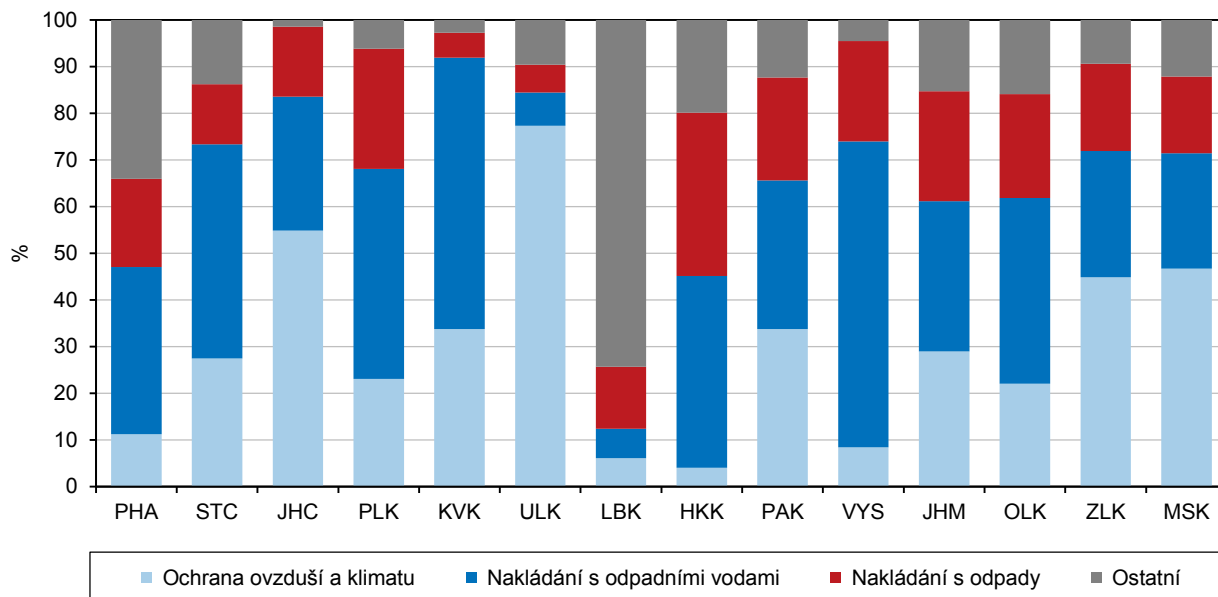
Investice na ochranu životního prostředí podle sídla investora v hl. m. Praze vzrostly v letech 2012–2018 více než dvojnásobně.

Podle sídla investora vzrostl od roku 2012 objem investic směřovaných na ochranu životního prostředí, a to 2,3krát na 9,533 mld. Kč v roce 2018. Z toho bylo nejvíce investičních prostředků vloženo do oblasti nakládání s odpadními vodami (35,8 %), na nakládání s odpady (18,9 %) a na ochranu ovzduší a klimatu (11,2 %).

Investice na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora v roce 2018

Zdroj: ČSÚ

Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí podle sídla investora v hl. m. Praze vzrostly mezi lety 2012 a 2018 o čtvrtinu.

Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí (podle sídla investora) v roce 2018 činily 17,138 mld. Kč. Jejich hodnota se tak od roku 2012 zvýšila, a to o 25,4 %. Největší podíl finančních prostředků byl vložen do oblasti nakládání s odpady (76,8 %), nakládání s odpadními vodami (5,1 %) a na ochranu ovzduší a klimatu (4,2 %).

Investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora a podle účelu v hl. m. Praze (průměr let 2014–2018)

Zdroj: ČSÚ

